

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 19.03.1968, sp. zn. 11 Tz 12/68, ECLI:CZ:NS:1968:11.TZ.12.1968.1

Číslo: 27/1968

Právní věta: K naplnění znaků trestného činu podílnictví ke škodě majetku socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák. nestačí, že pachatel věděl, že může jít o věc z majetku v socialistickém vlastnictví, nýbrž musí být prokázáno, že pachatel věděl, že věc takový původ skutečně má. Naproti tomu ke skutečnosti, že věc, kterou pachatel ukrývá nebo převádí, byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou, stačí vztah eventuálního úmyslu, tedy vědomí pachatele, že taková věc mohla být získána trestným činem, a srozumění s takovou možností.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 19.03.1968

Spisová značka: 11 Tz 12/68

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Podílnictví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 134

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27/1968 sb. rozh.

K naplnění znaků trestného činu podílnictví ke škodě majetku socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák. nestačí, že pachatel věděl, že může jít o věc z majetku v socialistickém vlastnictví, nýbrž musí být prokázáno, že pachatel věděl, že věc takový původ skutečně má.

Naproti tomu ke skutečnosti, že věc, kterou pachatel ukrývá nebo převádí, byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou, stačí vztah eventuálního úmyslu, tedy vědomí pachatele, že taková věc mohla být získána trestným činem, a srozumění s takovou možností.

(Rozsudek Nejvyššího soudu z 19. března 1968, [11 Tz 12/68](#).)

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 5. července 1967 sp. zn. 1 T 120/67 byl obviněný uznán vinným trestným činem podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák. a byl za to odsouzen k trestu nápravného opatření v trvání jednoho roku s 15proc. srážkou z pracovní odměny.

Podle skutkových zjištění obsažených v rozsudku obvodního soudu se obviněný trestného činu dopustil tím, že začátkem r. 1967 na stavbu svého rodinného domku v Praze 4 koupil od spoluobviněných A a B 11 ocelových zárubní v ceně 1345 Kčs, ač věděl, že jde o věci pocházející z rozkrádání majetku socialistickém vlastnictví.

Odvolání obviněného podané proti tomuto rozsudku bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 22. srpna 1967 sp. zn. 4 To 326/67 podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, podané proti usnesení městského soudu zjistil, že tímto usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák., toto usnesení zrušil a městskému soudu přikázal, aby znovu o odvolání obviněného rozhodl.

Z odůvodnění:

Ze skutkových zjištění soudu prvního stupně nelze dovést právní závěr, k němuž dospěly oba soudy, že v jednání obviněného byly prokázány všechny znaky trestného činu podílnictví podle § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák. Tohoto trestného činu se dopustí pachatel, který ukryje, anebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou, ač ví, že jde o věc z majetku, který je v socialistickém vlastnictví. Jelikož vědomí pachatele o tom, že jde o věc z takového majetku, je zákonným znakem trestného činu, jedná se o tento trestný čin jen tehdy, je-li prokázáno, že pachatel věděl, že skutečně jde o věc z majetku v socialistickém vlastnictví. Proto nestačí, když pachatel věděl, že může jít o věc z takového majetku a byl pro tento případ s tím srozuměn. Takovýto názor nelze dovozovat z úvahy, že po subjektivní stránce stačí úmysl nepřímý ve smyslu § 4 písm. b) tr. zák. a to proto, že vědomí pachatele o uvedené okolnosti je znakem trestného činu uvedeným výslovně v zákoně.

Další podmínkou trestnosti podle § 134 odst. 1 tr. zák. je, aby úmysl pachatele se vztahoval také k okolnosti, že věc byla získána trestným činem spáchaným jinou osobou. V tomto subjektivním vztahu ovšem stačí, když bude prokázán eventuální úmysl pachatele (§ 4 písm. b) tr. zák.).

Obvodní soud odůvodnil svůj závěr o splnění subjektivní stránky trestného činu tím, že obviněný kupoval stavební materiál bez dokladů, a to za cenu podstatně nižší, než kolik stojí v socialistických prodejnách stavebninami, přičemž nebylo na něm požadováno zaplacení dopravného. Dále soud poukázal na to, že mu jako dlouholetému pracovníku v obchodě muselo být naprosto zřejmé, že každý podnik socialistického sektoru prodává zásadně na fakturu.

Odvolací soud se s tímto závěrem obvodního soudu ztotožnil, aniž by se zabýval námitkami obviněného uvedenými v odvolání.

Uvedený závěr a jeho odůvodnění je v podstatě výsledkem nesprávného hodnocení zjištěných skutkových okolností.

Obviněný se od počátku trestního řízení hájil tím, že se domníval, že materiál, který od A a B koupil, byl jejich vlastnictvím, neboť mu bylo známo, že zaměstnanci ve stavebnictví mají možnost za určitých okolností stavební materiál odkoupit, a to tehdy, když jde např. o materiál částečně poškozený apod. V daném případě zárubně nebyly prvotřídní kvality a některé byly pošrábané. Pokud jde o okolnost, že mu nebylo účtováno dopravné, měl za to, že je obsaženo již v požadované ceně. Připustil, že nebyl dostatečně opatrný, když vzhledem k ceně materiálu, která byla nižší než v prodejnách stavebninami, nepožadoval na prodávajících doklad o nabytí tohoto materiálu.

Tato obhajoba obviněného nebyla provedenými důkazy vyvrácena. Nebyly zjištěny takové okolnosti, z nichž by bylo bezpečně prokázáno, že obviněný věděl o tom, že materiál je z majetku v socialistickém vlastnictví, a že byl získán trestným činem. Spoluobviněný A ve své výpovědi potvrdil obhajobu

obviněného, když uvedl, že o původu dovezeného materiálu s ním nemluvil. Okolnosti, na které poukázal obvodní soud v odůvodnění svého rozsudku, nemohou být spolehlivým podkladem pro právní závěr, k němuž soud dospěl. Především se připouští, že pracovníci stavebních organizací mohou po schválení vedení podniku odkoupit stavební materiál, který pro provoz podniku není potřebný např. pro částečné znehodnocení apod. Nepostrádá proto věrohodnosti obhajoba obviněného, že měl za to, že o takový materiál jde, zvláště když se mu jevil jako poškozený.

Z výše uvedeného je patrné, že některé z okolností, na něž poukázal obvodní soud v odůvodnění rozsudku, mohly sice svědčit o určité nedbalosti obviněného při opatřování stavebního materiálu, že však v žádném případě nemohly odůvodnit právní závěr, k jakému dospěl obvodní soud.

Proto by mohlo být v tomto případě z hlediska subjektivní stránky uvažováno o právním posouzení skutku pouze podle § 134 odst. 3 tr. zák., pokud by ovšem vzhledem k ceně koupených věcí byl naplněn znak „věc větší hodnoty“. Hodnota věcí však činila v maloobchodní ceně pouze částku 1345 Kčs, což nelze považovat za „větší hodnotu“. Vzhledem k těmto zjištěním by přicházelo v úvahu právní posouzení skutku jen jako přestupku proti socialistickému soužití podle § 19 zák. č. 60/1961 Sb.

Jestliže za tohoto stavu odvolací soud svým usnesením zamítl odvolání obviněného a ztotožnil se se závěry uvedenými v napadeném rozsudku obvodního soudu, učinil tak v důsledku nesprávného právního hodnocení zjištěných skutkových okolností, čímž porušil zákon v ustanovení § 134 odst. 1 písm. a) tr. zák. v neprospěch obviněného.